

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de hotărâre a Comisiei Electorale Centrale
„Pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de examinare a
contestațiilor în perioada electorală”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Comisia Electorală Centrală - în calitate de organ specializat în domeniul electoral și în temeiul art. 25 lit. c), art. 32 și art. 91 alin. (10) din Codul electoral nr. 325/2022 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 426-427, art. 770).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
La 1 ianuarie 2023 a intrat în vigoare noul Cod electoral nr. 325/2022. Conform prevederilor acestuia, în special ale art. 91 alin. (10) din cod, procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală se aprobă prin hotărâre a Comisie Electorale Centrale. Potrivit art. 244 alin. (3) din Cod, Comisia Electorală Centrală, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare, va adopta actele normative necesare pentru organizarea și desfășurarea alegerilor. Astfel, organul electoral are obligația să adopte și să revizuiască toate regulamentele și instrucțiunile sale îndreptate pentru a asigura buna organizare și desfășurare a alegerilor și a tuturor proceselor aferente, în conformitate cu atribuțiile prevăzute de Codul electoral. Elaborarea proiectului are ca scop executarea legii electorale.
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu cea a Uniunii Europene
Proiectul de hotărâre nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Proiectul de hotărâre cuprinde trei puncte: 1. Primul punct se referă la aprobarea Regulamentului privind procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală, conform anexei. 2. Cel de-al doilea punct se referă la abrogarea actualului regulament ce are ca obiect procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală, și anume Regulamentului privind procedura de examinare și soluționare a contestațiilor de către organele electorale în perioada electorală, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3353/2010, cu modificările ulterioare. 3. Cel de-al treilea punct prevede intrarea în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Cu referire la intrarea în vigoare se menționează următoarele. Potrivit art. 32 alin. (3) din Codul electoral, hotărârile Comisiei Electorale Centrale cu caracter normativ intră în vigoare conform prevederilor art. 56 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Conform art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Alineatul (3) al aceluiași articol statuează că intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.

Anul 2023 este unul electoral fiind prognozate alegerile locale generale care, conform art. 159 alin. (1) din Codul electoral, urmează să aibă loc „fie în ultima duminică a lunii octombrie, fie a primei duminici a lunii noiembrie”.

Prin urmare, Comisia urmează să asigure adoptarea și intrarea în vigoare a actului normativ până la începerea perioadei electorale, or reglementările acestuia, obligatoriu se vor include în materialele de instruire a membrilor organelor electorale. Totodată, raționamentul de a condiționa intrarea în vigoare la data publicării în monitor constă și în faptul de a oferi subiecților interesați timp necesar pentru familiarizarea și asimilarea noilor prevederi, inclusiv oportunitatea aplicării în practică a acestora.

Examinarea litigiilor electorale reprezintă o instituție importantă în cadrul procesului electoral. În același timp, legitimitatea oricărui proces electoral se apreciază în coraport cu abilitatea și competența organelor electorale de a examina prompt și efectiv contestațiile electorale, adoptând o soluție asupra acestora, în limita cadrului normativ existent. Dat fiind importanța proiectului pentru buna organizare și desfășurare a scrutinului, precum și realizarea atribuțiilor în corespundere cu noul Cod electoral, ținând cont de termenul stabilit de legiuitor la art. 244 alin. (3) din cod, hotărârea urmează a intra în vigoare din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Anexa - Regulamentul privind procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală cuprinde 31 de puncte structurate în cinci capitole, după cum urmează:

1. Capitolul I – „*Dispoziții generale*” stabilește norme ce reglementează obiectul de reglementare și principiile de bază aplicabile procedurii de examinare și soluționare a contestațiilor de către organele electorale.

2. Capitolul II – „*Depunerea și înregistrarea contestațiilor*” conține norme menite să detalieze prevederile art. 91 – 95 din Codul electoral nr. 325/2022. În special, la capitolul dat sunt stabilite regulile aplicabile procedurii depunere a contestațiilor în formă scrisă sau electronică, cât și de recepționare și înregistrare a acestora de către organele electorale.

3. Capitolul III – „*Procedura preparatorie*” stabilește normele ce reglementează acțiunile întreprinse de către membrul organului electoral responsabile de elaborarea proiectului de hotărâre pe marginea contestației (membru raportor). O novație stabilită în proiectul de regulament o reprezintă dezvoltarea procedurii de examinare a admisibilității contestației în condițiile art. 93 din Codul electoral nr. 325/2022.

Mai mult, la capitolul respectiv sunt reglementate condițiile necesare pentru asigurarea citării părților la ședința organului electoral de examinare a proiectului de hotărâre pe marginea contestației.

4. Capitolul IV – „*Examinarea contestației în ședința organului electoral*” stabilește norme ce vizează procedurile aferente examinării proiectului de hotărâre pe marginea contestației, în special prezentarea și examinarea probelor și audierea participanților la procedura administrativă.

5. Capitolul V – „*Adoptarea hotărârii pe marginea contestației*” perfecționează normele cuprinse la art. 101 alin. (2) și (3) din Codul electoral nr. 325/2022.

Proiectul de regulament conține și două anexe:

1) anexa nr. 1 stabilește modelul Registrului de evidență a contestațiilor, în care se vor înregistra contestațiile recepționate de organul electoral;

2) anexa nr. 2 stabilește declarația contestatarului pe propria răspundere privind autenticitatea probelor anexate la contestație.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor actului normativ propus spre aprobare nu implică cheltuieli financiare suplimentare celor planificate.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

După aprobarea proiectului urmează a fi abrogată hotărârea nr. 3353/2010 „ Pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de examinare și soluționare a contestațiilor de către organele electorale în perioada electorală” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 141-144, art. 516), cu modificările ulterioare.

7. Avizarea și consultarea publică

La data de 9 februarie 2023, pe pagina web oficială a Comisiei a fost plasat anunțul privind inițierea elaborării unor proiecte de hotărâri pentru aprobarea/modificarea regulamentelor și instrucțiunilor Comisiei Electorale Centrale, inclusiv a Regulamentului cu privire la procedurile de tragere la sorți (nr. 11 din tabelul proiectelor de hotărâri) (link: [https://a.cec.md/storage/ckfinder/files/Anun%C8%9B_elaborarea%20hot%C4%83r%C3%A2ri_\(1\).pdf](https://a.cec.md/storage/ckfinder/files/Anun%C8%9B_elaborarea%20hot%C4%83r%C3%A2ri_(1).pdf)).

Informații vizavi de avizarea și consultarea publică a proiectului de hotărâre se regăsește pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale www.cec.md, la compartimentul „Cadrul normativ”, rubrica „Transparența decizională”, subrubrica „Procesul decizional”, poziția nr. 20 (anul 2023).

8. Constatările expertizei anticorupție

Vor fi incluse după efectuarea expertizei.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu cade sub incidența expertizei de compatibilitate de a fi efectuată în condițiile art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

10. Constatările expertizei juridice

Vor fi incluse după efectuarea expertizei.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize în condițiile art. 34 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.